

Cementas täktansökan och vattnet på Gotland

25 september 2020

Innehåll

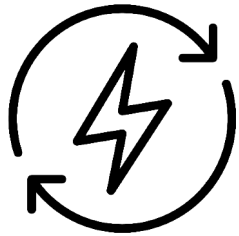
- **Betydelsen av Cementas framtid på Gotland.**
Fred Grönwall, fabrikschef CEMENTA i Slite
- **Statusläget i ansökan för fortsatt kalkstensbrytning.**
- **Våra undersökningar kring påverkan på vatten och natur.**
Jon Hallgren, miljöchef CEMENTA i Slite
- **Fördjupning vattenfrågan: Påverkan på grundvatten på kort och lång sikt.**
Jakob Eng, hydrogeolog, Golder
 - Vad innebär grundvatten och hur fungerar det?
 - Hur ser grundvattensituationen ut på Gotland?
 - Vad har brytningen för effekter på grundvattnet?
 - Är denna påverkan bestående, och vad kan den få för konsekvenser på sikt?
 - Hur kan man lita på Cementas grundvattenmodell?

Betydelsen av Cementas fortsatta verksamhet på Gotland

- Sverige kan fortsätta vara självförsörjande på cement. Idag producerar Slitefabriken 60 % av den cement som bygger Sverige.
- Slitefabriken är en av de främsta i hela världen i utvecklingen av en hållbar cementproduktion.
- Långsiktighet krävs för att CEMENTA ska kunna vara drivande i basindustrins klimatomställning. Ett förnyat täkttillstånd är grunden för detta.
- Den omställning vi inlett är nödvändig för att nå ambitionen om cement för klimatneutral betong år 2030.
- 430 årsarbetstillfällen på Gotland bibehålls.

Nordisk cementindustris arbete för minskad klimatpåverkan

Ökning av biobränslen

Alternativa råmaterial

CCS – avskiljning och lagring
av koldioxid

- Cementen från CEMENTA har 15 % bättre klimatprofil än det globala genomsnittet.
- 60 % av bränslet baseras idag på restmaterial istället för kol vid tillverkningen i Slite.
- HeidelbergCement planerar för den första anläggningen för CCS i Norge 2024.

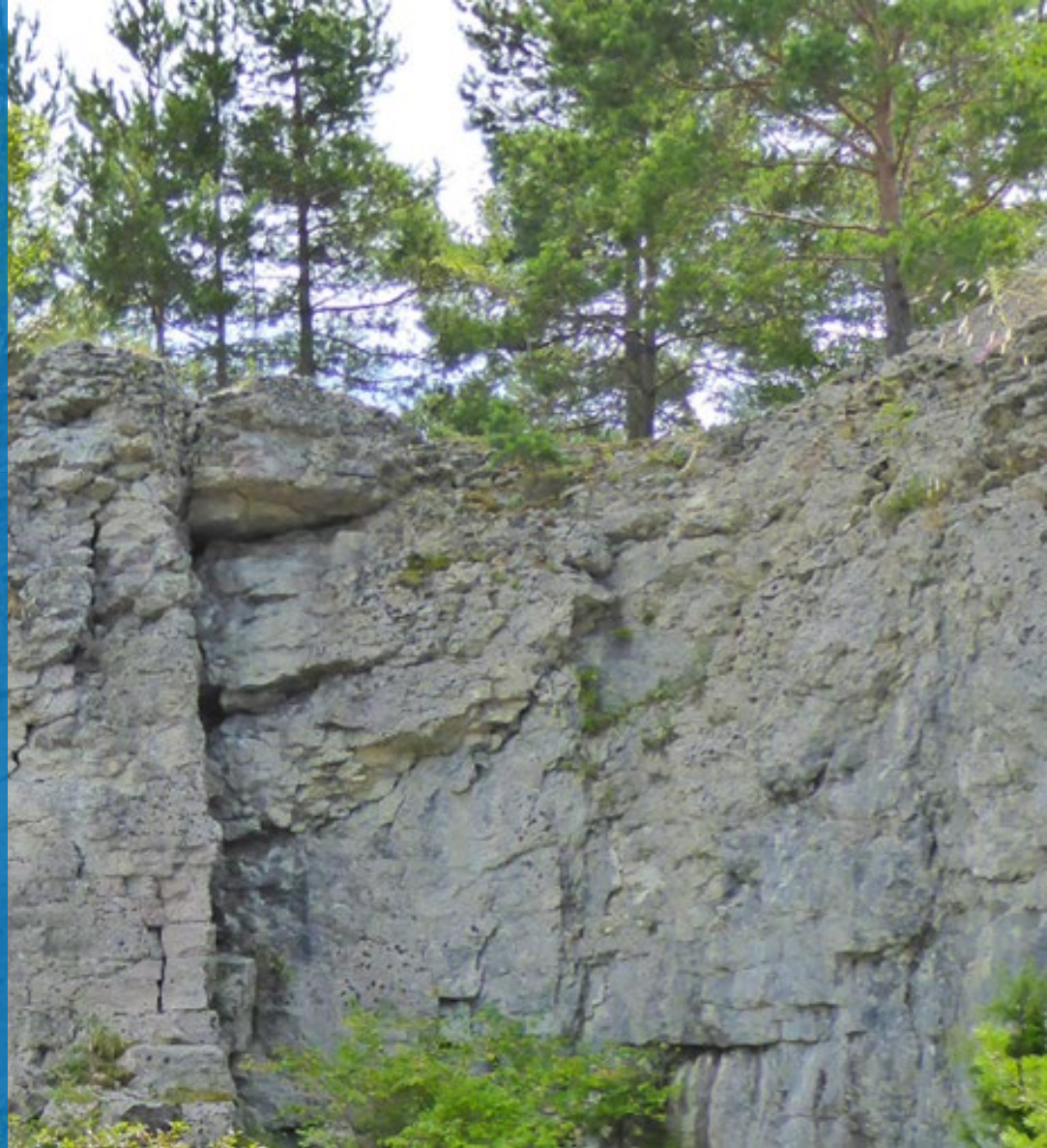
Betydelsen av Cementas fortsatta verksamhet på Gotland

- Sverige kan fortsätta vara självförsörjande på cement. Idag producerar Slitefabriken 60 % av den cement som bygger Sverige.
- Slitefabriken är en av de främsta i hela världen i utvecklingen av en hållbar cementproduktion.
- Långsiktighet krävs för att Cementa ska kunna vara drivande i basindustrins klimatomställning. Ett förnyat täkttillstånd är grunden för detta.
- Den omställning vi inlett är nödvändig för att nå ambitionen om cement för klimatneutral betong år 2030.
- 430 årsarbetstillfällen på Gotland bibehålls.

Täktansökan

Jon Hallgren
Cementa

Ansökningsprocessen

2015 - 2017

- Utredningar
- Samråd
- Framtagande av ansökan till Mark- och miljödomstolen

2018

- Kompletteringar av ansökan
- Skriftväxling i målet

2019

- Fortsatt skriftväxling i målet
- Huvudförhandling Mark- och miljödomstolen

2020

- Tillstånd meddelas
- Domen överklagas
- Huvudförhandling Mark- och miljööverdomstolen, 5 oktober.

Vad ansökan avser – Västra brottet

- Brytning av mägersten till samma nivå som idag.
- Brytningen omfattar 5 hektar.
- Brytningen avslutas ca 2025.

Vad ansökan avser – File hajdar

- Brytning av kalksten, samma nivå som idag.
- Fördjupning med ca 15 meter för brytning av märgelsten.
- Brytningen pågår 2021 – 2041.
- Brytningen omfattar 41 hektar utanför befintlig täkt + 12 hektar för kringverksamhet.
- Totalt 53 hektar utanför befintlig täkt.

Vatten – detta har gjorts:

Grundvatten

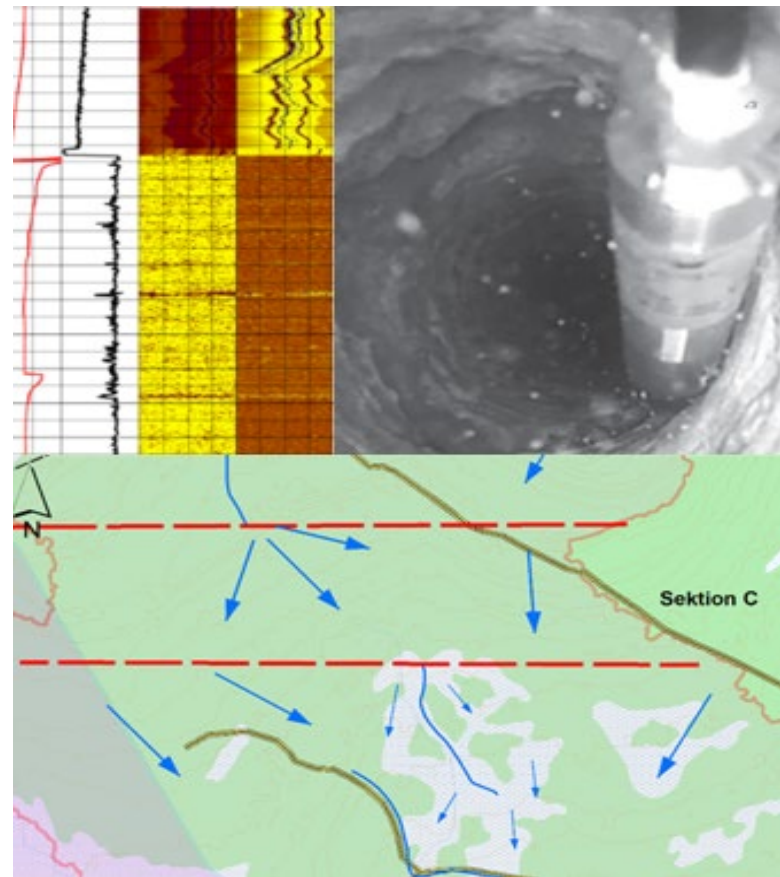
- 1977-2020: Undersökningar och mätningar.
- 2016-2020: pumptester, manschetttester, långtidsprovpumpningar, grundvattennivåer, optisk borrhålsfilmning, akustik, borrhålsfilmning, temperaturloggning, vattenprovtagning
- Grundvattenmodellering

Ytvatten

- Höjdmodell från laserdata, fältinventeringar, flödesmätningar, vattenbalansberäkningar, vattenkemi.

Dricksvatten

- Nyttiggörande av länshållningsvatten
- Förstärkning av dricksvatten på Gotland.

Naturvärden – detta har gjorts:

Omfattning

- Cementas ansökningsområde: 53 hektar på File hajdar + 5 hektar i Västra brottet.
- Kringliggande områden: 3 174 hektar av riksintresset File hajdar, Hejnum hållar och Kallgatburg.

Typer av inventering

- Naturtyper, naturvärden, rödlistade och fridlysta arter, naturvårdsarter, kärlväxter, lavar, mossor, svampar, fåglar, däggdjur, grod- och kräldjur, fjärilar, insekter, spindlar

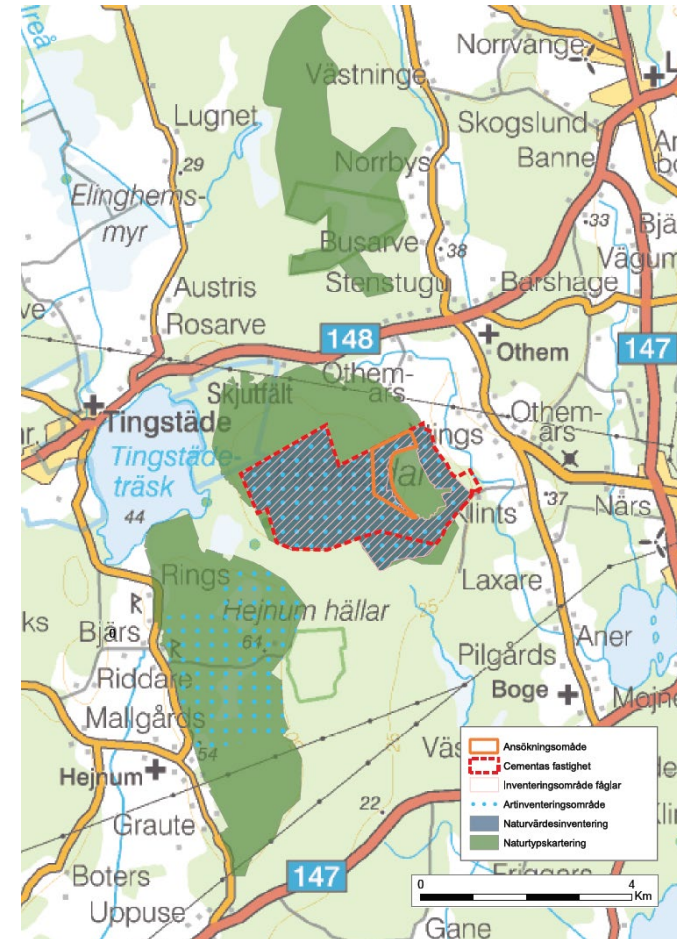
Framtagande av skydds- och kompensationsåtgärder

Uppmärksammade frågor

- Natura 2000-områden:
- Samspel mellan yt- och grundvatten
- Detaljerad studie av vattenregim
- Restaurerande åtgärder för att få en nettopositiv effekt

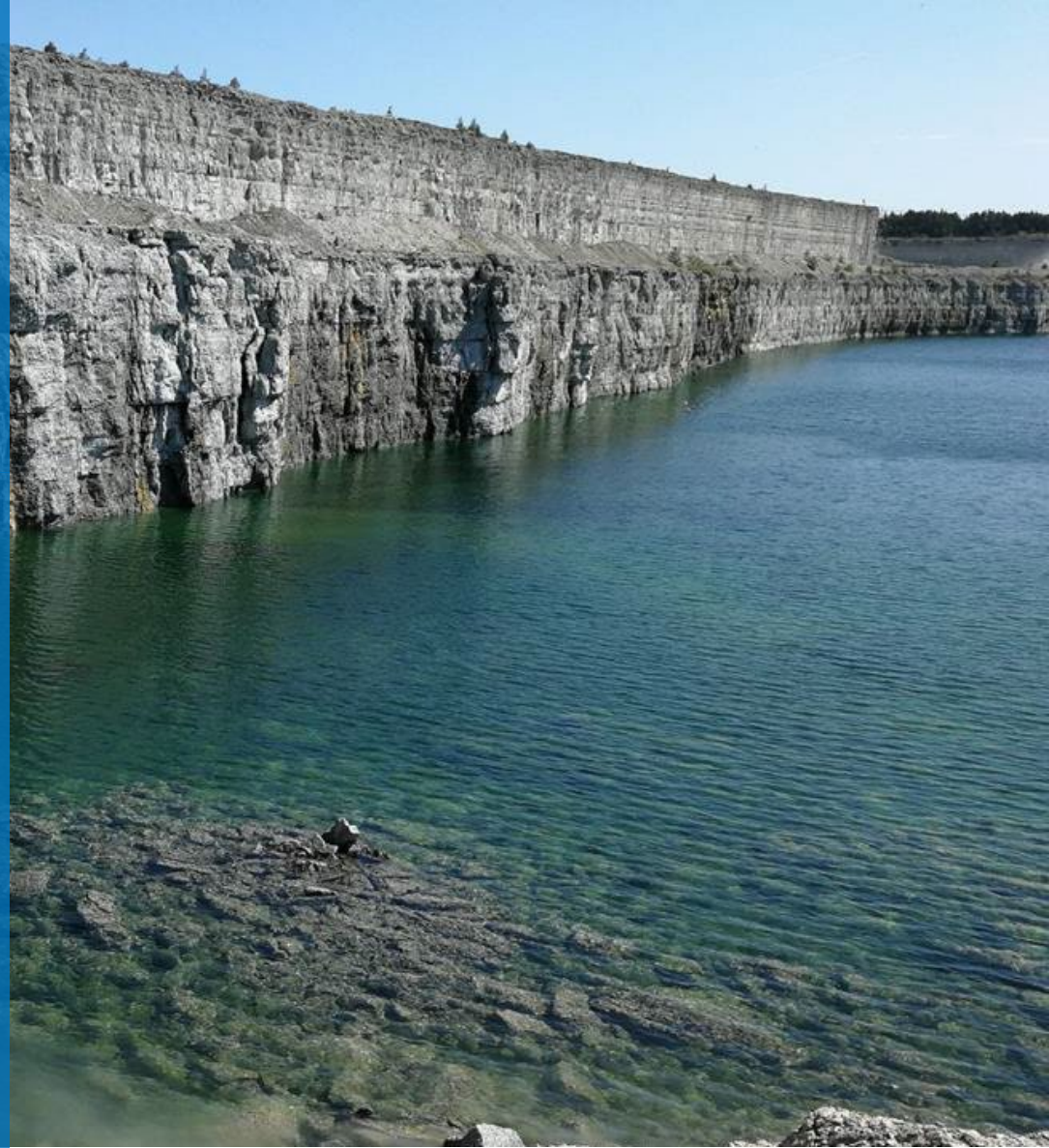
Långtgående studier av fjärilar:

- Vetenskapliga framsteg
- Åtaganden som kommer stärka populationerna

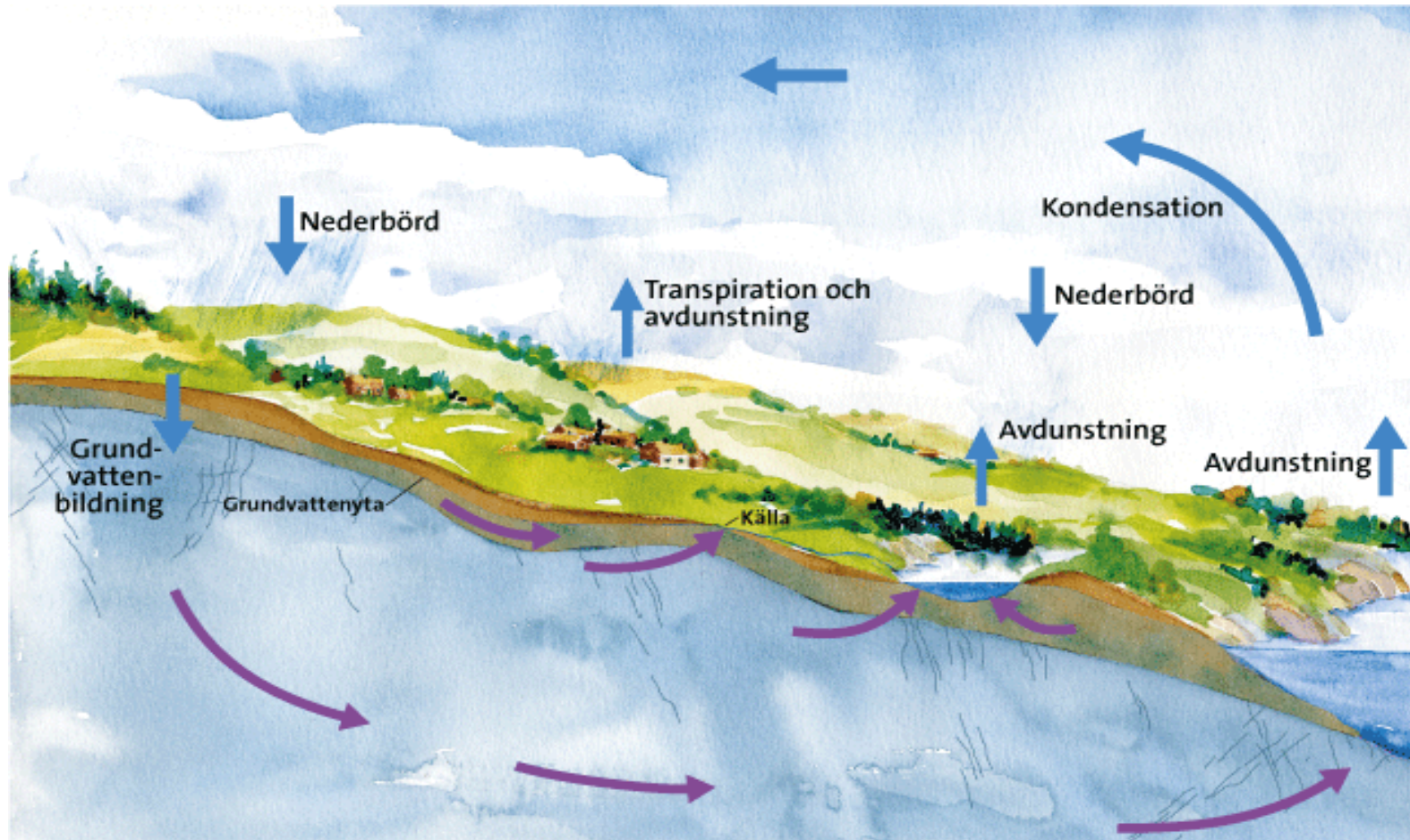

Grundvatten

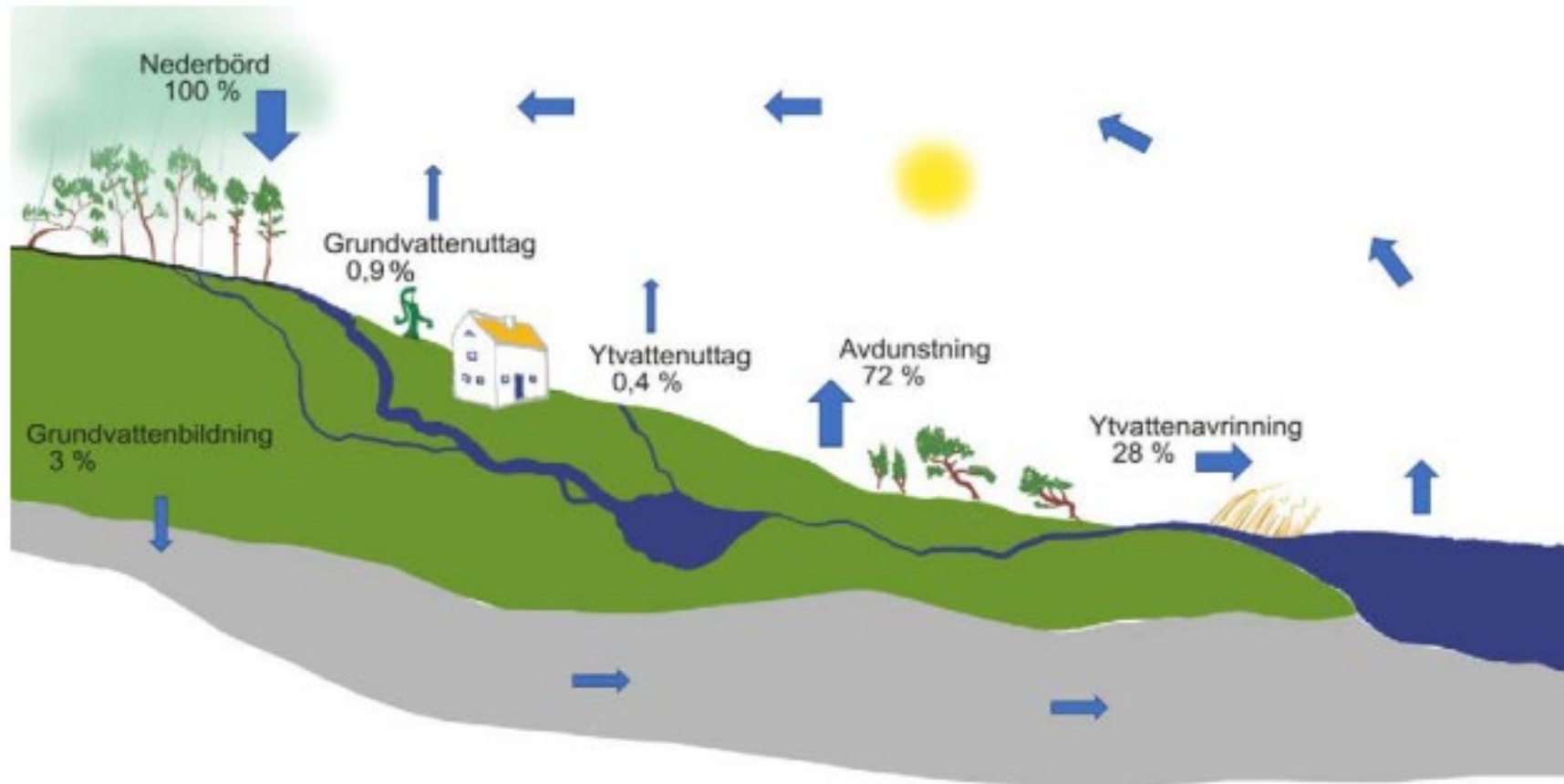
Jakob Eng
Golder

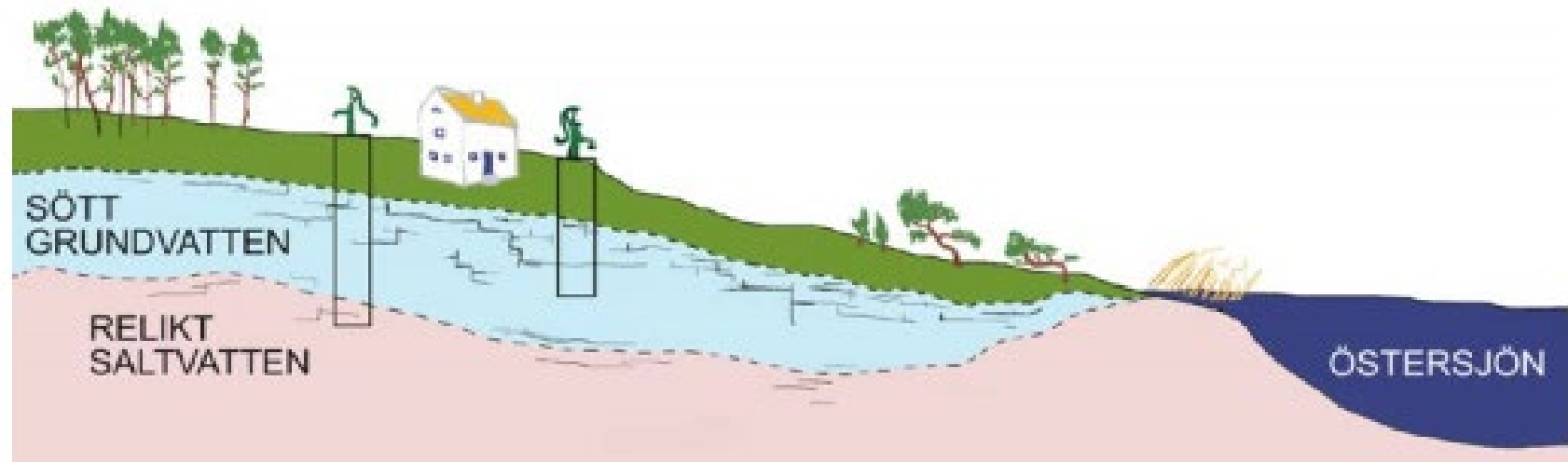

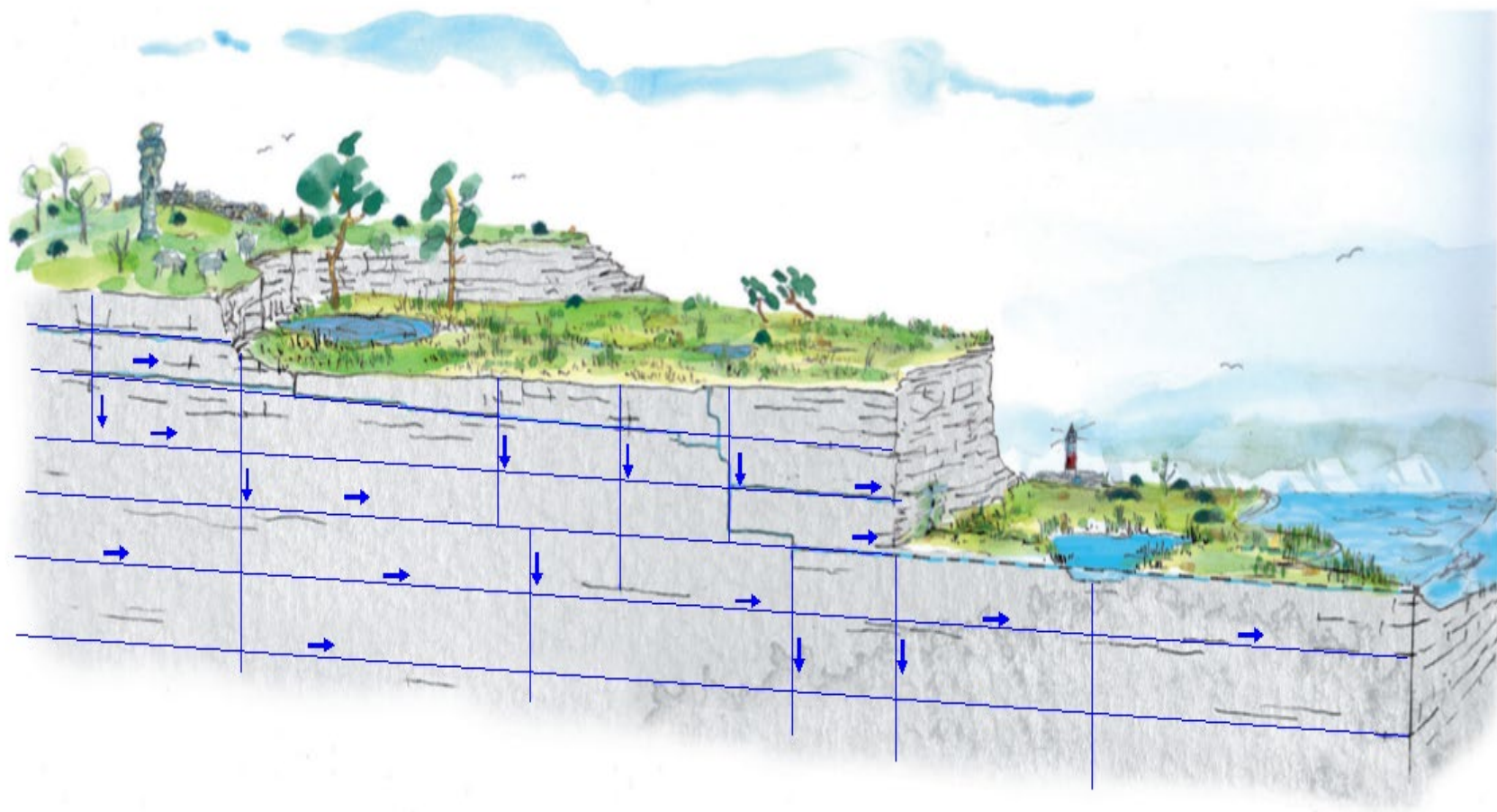
Vad innebär grundvatten och hur fungerar det?

Hur ser grundvattensituationen ut på Gotland?

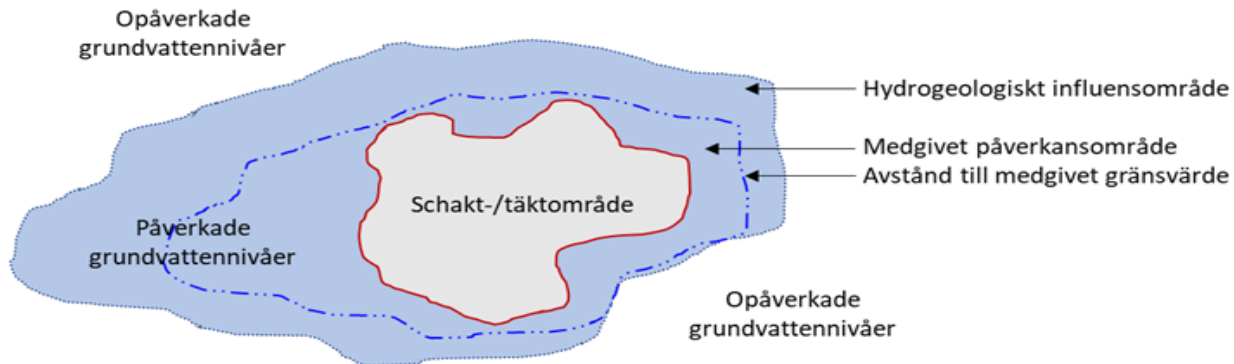
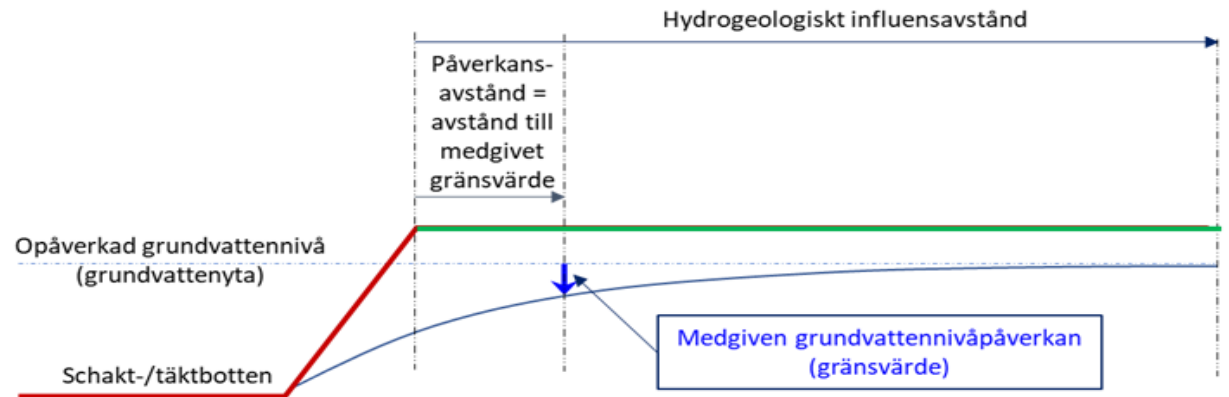

Vad har brytningen för effekter på grundvattnet?

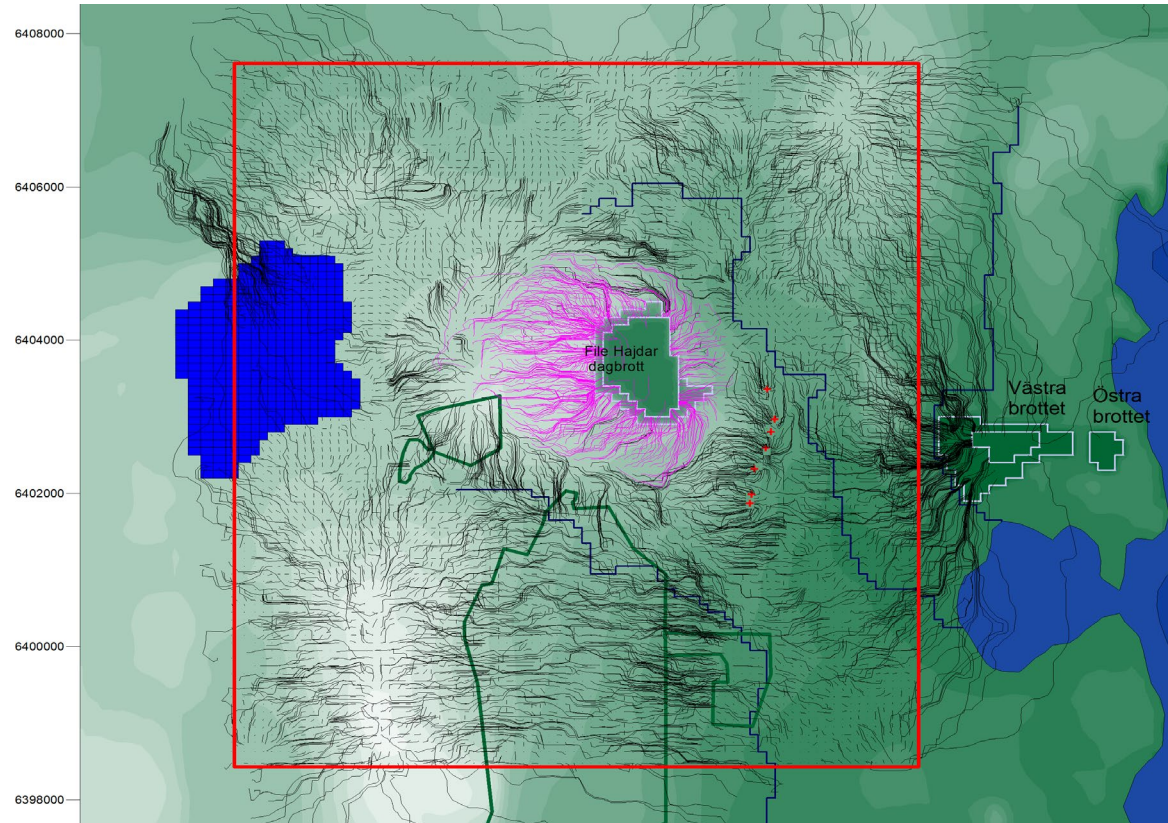
Exempel på influensområde Källa: SGU

Är denna effekt bestående och vad får den för konsekvenser på sikt?

Kan man lita på grundvattenmodellen?

Slutsatser

- Vi har en väldigt god kunskap om områdets hydrogeologi.
- Det kommer att ske en grundvattenpåverkan i närområdet, men vi ser inte att den kommer att ha några betydande konsekvenser.
- Tillskottet på dricksvatten genom vattenmagasinet är långt större än minskningen i den kommunala vattentäkten.
- Efter att täktverksamheten upphört kommer det att finnas mer grundvatten i området än vad som någonsin tidigare varit fallet.

Har du fler frågor?
Kontakta oss:

- jon.hallgren@cementa.se
- emma.sjoberg@heidelbergcement.com